

REPUBLIKA HRVATSKA

SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVU

IZVJEŠĆE O PROVEDBI ZAKONA O PRAVU
NA PRISTUP INFORMACIJAMA OD STRANE
TIJELA JAVNE VLASTI ZA 2005. GODINU

Zagreb, veljača 2006.

SADRŽAJ

I.	UVODNE NAPOMENE.....	1
II.	STATISTIČKI PODACI ZA 2005. GODINU.....	3
III.	ANALIZA RADA.....	4
IV.	NADZOR NAD PROVOĐENJEM ZAKONA.....	30
V.	AKTIVNOSTI UREDA.....	31
VI.	OCJENA STANJA	32

I. UVODNE NAPOMENE

1. Pravo na dostupnost informacijama kojima raspolažu tijela javne vlasti jedno je od temeljnih ljudskih prava koje je zaštićeno Europskom konvencijom o ljudskim pravima i temeljnim slobodama kao i Konvencijom o pristupu informacijama, međunarodnim ugovorima i odredbama Ustava Republike Hrvatske.

Na sjednici Hrvatskog sabora 15. listopada 2003. godine usvojen je Zakon o pravu na pristup informacijama (dalje u tekstu: Zakon), i objavljen je u Narodnim novinama broj: 172/03. Stupio je na snagu 07. studenoga 2003. godine.

Ovim je Zakonom u Republici Hrvatskoj uređeno i ozakonjeno pravo na pristup informacijama od javnog značaja, odnosno dostupnost informacijama koje posjeduju, raspolažu ili nadziru tijela javne vlasti.

Zakonom je propisano da su tijela javne vlasti državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima i druge osobe na koje su prenesene javne ovlasti.

Cilj Zakona je omogućiti i osigurati ostvarivanje prava na pristup informacijama fizičkim i pravnim osobama putem otvorenosti i javnosti djelovanja tijela javne vlasti. U skladu s navedenim sva tijela javne vlasti bila su dužna osigurati organizacijske, materijalne, tehničke i druge uvjete za provođenje odredbi Zakona.

Važno načelo javnosti, slobodnog pristupa informacijama propisano je Zakonom na način da sve informacije koje posjeduju, raspolažu ili nadziru tijela javne vlasti moraju biti dostupne zainteresiranim ovlaštenicima prava na pristup informacijama. Iz rečenog proizlazi da su ograničenja prava na pristup informacijama samo izuzeci, a postavljen je i jasan zahtjev prema izuzecima na način da svako ograničenje mora biti osnovano na Zakonu.

Zakonom je propisano da su tijela javne vlasti obvezna omogućiti pristup informacijama ne samo na pojedinačni zahtjev ovlaštenika nego i aktivnim objavljivanjem informacija na vlastitu inicijativu.

Nadzor nad provođenjem Zakona provodi Središnji državni ured za upravu (dalje u tekstu: Ured).

Zakonom je propisana obveza dostavljanja izvješća svih tijela javne vlasti o provedbi Zakona za prethodnu godinu do 31. siječnja, s tim da Ured objedinjeno izvješće podnosi Vladi Republike Hrvatske do 28. veljače za prethodnu godinu. Vlada Republike Hrvatske dužna je najkasnije do 31. ožujka podnijeti izvješće o provedbi Zakona Hrvatskom saboru radi prihvaćanja.

2. Radi izrade što potpunijeg i kvalitetnijeg izvješća Ured je zatražio od tijela javne vlasti dostavu detaljnog izvješća o provedbi Zakona kako bi mogao izraditi objedinjeno izvješće i u propisanim rokovima dostaviti Vladi Republike Hrvatske.

Zatraženi su sljedeći podaci:

1) ukupan broj,

- zaprimljenih zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informaciji;
- riješenih zahtjeva do 31. prosinca 2005. godine;
- neriješenih zahtjeva do 31. prosinca 2005. godine kao i razloge zbog čega nisu riješeni;
- zahtjeva riješenih u roku (članak 12. Zakona) kao i broj riješenih zahtjeva izvan roka uz navođenje razloga zašto nisu riješeni u roku;
- zahtjeva ustupljenih (članak 13. Zakona) i zahtjeva kojima je produžen rok rješavanja (članak 14. Zakona);
- zahtjeva kojima se tražio ispravak odnosno dopuna informacije (članak 16. Zakona);
- na koji način su zahtjevi riješeni, prihvaćeni - ukupan broj, odbijeni - ukupan broj;
- zahtjevi o kojima je doneseno rješenje o odbijanju s preslikama rješenja o odbijanju;
- opis traženih informacija grupiranih po području iz djelokruga rada tijela s pojašnjenjem koje se informacije najčešće traže;
- uložene žalbe – tužbe Upravnom sudu Republike Hrvatske uz naznaku kako su riješene i da li su rješavani u roku (članak 17. Zakona);
- uložene žalbe zbog šutnje administracije kao i razloge zbog kojih je do šutnje došlo;
- podnesene prekršajne prijave te preslike prekršajnih rješenja;
- podatak o iznosu stvarnih materijalnih troškova;
- opisati način objavljivanja informacija.

2) obrazloženje kao i razloge ukoliko nije imenovan službenih za informiranje i nije ustrojen katalog informacija koje posjeduje, raspolaže ili nadzire;

3) mjere i radnje koje su poduzeli u smislu provođenja Zakona s prijedlozima kako bi provedba Zakona bila učinkovitija.

Godišnje izvješće Ureda temelji se na odredbi članka 25. Zakona, te u nastavku ovog izvješća daje se prikaz izvješća te prikaz ukupnog broja zaprimljenih, prihvaćenih, odbijenih, odbačenih i ustupljenih zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama na temelju dostavljenih izvješća tijela javne vlasti s pojedinim primjerima.

II. STATISTIČKI PODACI ZA 2005. GODINU

1. Ovlaštenik prava na informaciju (dalje u tekstu: ovlaštenik) temeljem Zakona je svaka domaća ili strana fizička ili pravna osoba koja zahtjeva pristup informaciji.

Ovlaštenik ostvaruje pravo na pristup informaciji podnošenjem usmenog ili pisanog zahtjeva nadležnom tijelu javne vlasti.

Ako je zahtjev podnesen usmeno o tome se sastavlja zapisnik, a ako je podnesen putem telefona ili drugog telekomunikacijskog uređaja sastavlja se službena zabilješka.

Tijelo javne vlasti ne donosi posebno rješenje o prihvaćanju zahtjeva za pristup informaciji, već o tom slučaju sastavlja se službena zabilješka.

U slučaju negativne odluke tijelo javne vlasti obvezno je donijeti rješenje o odbijanju zahtjeva.

2. Prema podacima dostavljenim u izvješćima ovom Uredu tijekom 2005. godine, tijela javne vlasti zaprimila su ukupno **4499** zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama. Od toga broja ukupno je riješeno **4484** zahtjeva a ostalo je neriješeno **15** zahtjeva, **4292** zahtjeva je prihvaćeno, **182** zahtjeva je odbijeno, **3** zahtjeva su odbačena a **7** zahtjeva je ustupljeno.

U odnosu na Izvješće o provedbi Zakona za 2004. godinu bilježi se pad zaprimljenih zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Podatak o manjem broju zaprimljenih zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama u 2005. godini, prema mišljenju ovog Ureda treba sagledati u činjenici da su ovlaštenici prava na pristup informaciji upoznati s informacijama koje posjeduju, raspolažu ili nadziru tijela javne vlasti jer prema dostavljenim izvješćima tijela javne vlasti redovito uz uvjet objave jedanput mjesečno, objavljuju informacije u službenim glasilima, medijima, besplatnim poduzetničkim info – telefonima i na informatičkom mediju (web – stranice) a posebice informacije o natječaju i natječajnoj dokumentaciji za javnu nabavu, te javno otvaranje pristiglih ponuda.

III. ANALIZA RADA

1. HRVATSKI SABOR

Hrvatski sabor u 2005. godini zaprimio je 20 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Svi zahtjevi su prihvaćeni i riješeni u zakonom propisanom roku.

Zahtjevi za ostvarivanje prava na pristup informacijama najčešće su se odnosili na traženje sljedećih informacija:

- fonograma rasprava plenarnih sjednica 9 zahtjeva
- prijedlozi akata 4 zahtjeva
- materijalna prava zastupnika 3 zahtjeva
- važeći zakoni 1 zahtjev
- zakonodavna procedura 1 zahtjev
- statistički podaci o radu Sabora 1 zahtjev
- ostalo 1 zahtjev

2. URED PREDsjedNIKA REPUBLIKE

Ured predsjednika Republike Hrvatske u provedbi Zakona za 2005. godinu nije zaprimio niti jedan zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

3. USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Ustavni sud Republike Hrvatske u 2005. godini zaprimio je 4 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama. Zahtjeve je podnio Hrvatski helsinški odbor za ljudska prava.

Ishod rješavanja – nije dostavljeno Uredu.

4. VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Vlada Republike Hrvatske u 2005. godini zaprimila je 4 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Zahtjevi su prihvaćeni i riješeni u zakonom propisanom roku.

1. Opis: Koalicija NVO N.N. iz Zagreba zatražila je dostavu nekoliko informacija: o Ugovoru o prodaji kontrolnog paketa dionica HT-a; ukidanju telefonske pretplata; ratifikaciji Protokola iz Kyota; ratifikaciji Stocholmske konvencije; ratifikaciji Aarhuške konvencije i pripadajućih protokola).

Ishod: Vlada Republike Hrvatske dostavila je odgovore odnosno izvijestila o tome koje tijelo državne uprave je već dostavilo odgovore na pojedine upite.

2. Opis: Grad Opatija zatražio je dostavu dokumenata u vezi sa sklopljenom nagodbom između Hrvatskog fonda za privatizaciju i DOM Holdinga i SN Holdinga d.d.

Ishod: Zahtjev je prihvaćen uz napomenu da je zahtjev za dokumente kojima Vlada Republike Hrvatske ne raspolaže, ustupljen Hrvatskom fondu za privatizaciju.

Vlada Republike Hrvatske je, također tijekom 2005. godine, uputila Upravnome sudu Republike Hrvatske odgovore na tužbe, a u vezi s pravom na pristup informacijama.

3. Opis: U odgovoru na tužbu udruge N.N. zbog nedavanja na uvid kupoprodajnog ugovora sklopljenog između Vlade Republike Hrvatske i Deutsche Telekoma AG o prodaji poslovnih udjela u trgovačkom društvu HT – Hrvatske telekomunikacije, Vlada Republike Hrvatske je istaknula da je zahtjev odbijen zbog toga što je traženi dokument označen odgovarajućom vrstom tajnosti (poslovna tajna) i stupnjem tajnosti (povjerljivo), čime su se stekli uvjeti za uskraćivanje prava na pristup informacijama. temeljem članka 8. stavka 1. Zakona o pravu na pristup informacijama.

Ishod rješavanja - nije dostavljen Uredu.

5. PROTUOBAVJEŠTAJNA AGENCIJA

Protuobavještajna agencija u 2005. godini zaprimila je 1 zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacijama od fizičke osobe koji je odbijen.

Opis: N.N. iz Zagreba podnijela je zahtjev da joj se dostave podaci o dobnoj, spolnoj i obrazovnoj strukturi zaposlenika Protuobavještajne agencije.

Ishod: Zahtjev je odbijen jer navedena kategorija podataka predstavlja tajne podatke, tj. zakonom su i kriterijima utvrđenim zakonom proglašeni državnom, odnosno službenom tajnom sukladno Zakonu o zaštiti tajnosti podataka (Narodne novine broj: 108/96).

6. OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA

Obavještajna agencija u 2005. godini zaprimila je 1 zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacijama koji je prihvaćen.

Opis: N.N. iz Zagreba podnio je zahtjev za informaciju o postojanju web stranice Obavještajne agencije.

Ishod: Zahtjev je riješen u zakonskom roku, uz obrazloženje da je Obavještajna agencija dobila web stranicu ali da ista još nije objavljena zbog najavljene promjene Zakona o sigurnosnim službama Republike Hrvatske (Narodne novine broj: 32/02 i 38702), kao i sigurnosnog sustava Republike Hrvatske.

7. PRAVOBRANITELJ ZA DJECU

Ured pravobranitelja za djecu u 2005. godini zaprimio je 1 zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacijama (27. 12. 2005.g.)

Zahtjev nije riješen zbog reizbora čelnika Ureda.

8. PUČKI PRAVOBRANITELJ

Ured pučkog pravobranitelja u 2005. godini zaprimio je 4 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama od fizičkih osoba i 4 zahtjeva od pravnih osoba.

Zahtjevi su prihvaćeni i riješeni u zakonskom roku.

9. MINISTARSTVA

Ministarstva su u 2005. godini zaprimila 259 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama. Prihvaćena su 201 zahtjeva, 57 zahtjeva je odbijeno a 1 je odbačen jer je ovlaštenik prava na pristup informaciji odustao od zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Nastavno navodimo nekoliko primjera.

1. Opis: N.N. iz Zagreba podnio je zahtjev za dostavu ili davanje na uvid Ekspertize svjetske zdravstvene organizacije, laboratorij London, provedene nad postupkom testiranja sifilisa u Hrvatskom zavodu za transfuzijsku medicinu, Zagreb i Zaključka odgovornog tijela Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi o tome da li je 108.000 testiranja na sifilis u Hrvatskom zavodu za transfuzijsku medicinu 2000. i 2001. godine bilo zakonito, stručno i etično.

Ishod: Zahtjev je odbijen primjenom članka 8. stavka 2. točke 2. Zakona jer je na temelju prikupljenih podataka utvrđeno da je pred Općinskim sudom u Zagrebu u tijeku sudski postupak. S obzirom da se pred Općinskim sudom vodi postupak može se osnovano sumnjati da bi osiguravanje prava na pristup zatraženim informacijama, ovlašteniku u ovom predmetu, onemogućilo učinkovito, neovisno i nepristrano vođenje sudskog postupka.

2. Opis: N.N. iz Osijeka podnijela je zahtjev za dostavu Zapisnika o provedenom inspekcijском nadzoru koji je u tvrtci MEGGLE d.d. Osijek obavila sanitarna inspekcija

Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi a radi utvrđivanja činjeničnog stanja u postupku koji se vodi pred Općinskim sudom u Osijeku.

Ishod: Zahtjev je odbijen temeljem članka 8. stavka 1. Zakona jer su u provedenom postupku uzimani i osobni podaci stranaka u postupku a isti su zaštićeni Zakonom o zaštiti osobnih podataka.

3. Opis: N.N. iz Zagreba podnio je zahtjev Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva za dostavu svih podataka koji priležu spisu predmeta nakon njegove podnesene prijave u predmetu KLASA: (investitor Dubravka Kos, Vinogradska 10, Zagreb). Pristup navedenim informacijama traži uvidom u dokumente i pravljenjem preslika dokumenata koji sadrže tražene informacije.

U vezi nerješavanja o predmetnom zahtjevu u zakonskom roku, Ministarstvu je dostavio požurnicu, kojom u bitnom obavještava to tijelo da je rok za obavijest o pristupu informacijama protekao, te da požurnicu treba smatrati kao obavijest pred tužbu Upravnom sudu Republike Hrvatske, ako u zakonskom roku ne dostave rješenje o pristupu odnosno odbijanju zahtjeva za pristup traženim informacijama.

Ministarstvo o podnesenom zahtjevu nije odlučilo u roku propisanom Zakonom, pa je ovlaštenik izjavio žalbu.

Ishod: Ministarstvo je ocijenilo da je žalba osnovana te je u drugostupanjskom postupku utvrđeno da postoji šutnja Ministarstva. Uvidom u razloge šutnje utvrđeno je da ti razlozi ne opravdavaju nerješavanje o zahtjevu ovlaštenika u zakonskom roku, te su zatraženi spisi predmeta. U konkretnom predmetu utvrđeno je da je inspekcijski postupak pokrenut po službenoj dužnosti, a povodom usmene prijave ovlaštenika građevinskoj inspekciji. Isti je dovršen.

Zahtjev je odbijen temeljem odredbe članka 8. stavka 2. točke 2. Zakona zbog osnovane sumnje da bi davanje tražene informacije onemogućilo učinkovito, neovisno i nepristrano vođenje sudskog, upravnog ili drugog pravno uređenog postupka, izvršenje sudske odluke ili kazne.

U vezi s nerješavanjem zahtjeva u zakonom propisanom roku ovlaštenik prava na pristup informacija uložio je tužbu Upravnom sudu.

Ista je odbačena jer u konkretnom slučaju nisu ispunjene procesne pretpostavke za pokretanje upravnog spora temeljem Zakona o upravnim sporovima.

Naime, iz tužbe i dokaza priloženih uz tužbu vidljivo je, da je tužitelj zbog nerješavanja njegovog zahtjeva za pristup informacijama podnio žalbu čelniku Ministarstva,

ali isti nije požurio rješavanje svoje žalbe kod čelnika tog tijela, kao što to nalaže Zakon o upravnim sporovima.

4. Opis: N.N. iz Zadra podnio je zahtjev za omogućavanjem uvida u sve i potpune informacije u svezi oružnog lista izdanog P.P.

Ishod: Zahtjev je odbijen temeljem odredbe članka 8. stavka 1. Zakona a u vezi s Pravilnikom o sigurnosti i zaštiti službenih podataka Ministarstva unutarnjih poslova (Narodne novine broj: 125/04), kojim je propisano, da se osobni podaci sadržani u zbirkama koje se vode u Ministarstvu, a koji su označeni kao službena tajna – službeno, daju na zahtjev osobe na koju se ti podaci odnose.

5. Opis: Udruga M.M. iz Vukovara podnijela je zahtjev kojim traži dostavu statističkih podataka o zaposlenosti/zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina, prema nacionalnoj pripadnosti uposlenika u Ministarstvu unutarnjih poslova te po policijskim upravama.

Ishod: Zahtjev je odbijen jer je u provedenom postupku utvrđeno da su navedeni podaci zaštićeni oznakom „Službena tajna – povjerljivo“ na način propisan Pravilnikom o sigurnosti i zaštiti službenih podataka Ministarstva unutarnjih poslova – podaci i svi izvori podataka o državnim službenicima i namještenicima Ministarstva unutarnjih poslova u kadrovskim i drugim zbirkama.

6. Opis: Udruga A.A. iz Zagreba podnijela je zahtjev za dostavu preslika prvostupanjskih i drugostupanjskih rješenja donesenih od početka primjene Zakona o azilu (Narodne novine broj: 103/03), bez obzira na vrstu odluke.

Ishod: Zahtjev je odbijen jer je u provedenom postupku utvrđeno da su traženi podaci zaštićeni oznakom „Službena tajna – povjerljivo“ na način propisan Pravilnikom o sigurnosti i zaštiti službenih podataka Ministarstva unutarnjih poslova koje Ministarstvo prikuplja i posjeduje na temelju odredbi Zakona o strancima i Zakona o azilu.

7. Opis: S.Č. iz Dubrovnika podnio je zahtjev kojim traži informaciju o položenom pravosudnom ispitu odvjetničkog vježbenika Ž.V. a koja mu je potrebna jer je opunomoćenik u jednoj obiteljskoj parnici.

Ishod: Zahtjev je odbijen temeljem članka 8. stavka 1. Zakona, jer je Zakonom o zaštiti osobnih podataka propisano da je voditelj zbirke osobnih podataka ovlašten osobne

podatke dati na korištenje drugim korisnicima na temelju pisanog zahtjeva korisnika ako je to potrebno radi obavljanja poslova u okviru zakonom utvrđene djelatnosti korisnika . U konkretnom slučaju nije utvrđeno da su ovlašteniku prava na pristup informacijama traženi podaci potrebni radi obavljanja poslova u okviru zakonom utvrđene djelatnosti.

Napomena: Posebno je za istaknuti da je Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva tijekom 2005. godine od ukupno 101 zaprimljenog zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama, jedan isti ovlaštenik prava na pristup informacijama podnio 55 zahtjeva, te je u konkretnom slučaju očito da se hiperprodukcijom podnesenih zahtjeva koči rad tijela i izigrava svrha samog Zakona.

Zahtjevi za ostvarivanje prava na pristup informacijama najčešće se odnose na informacije vezane uz rad sudova, dostavu prvostupanjskih i drugostupanjskih rješenja, dostavu osobnih podataka, dostavu statističkih podataka o zaposlenosti pripadnika nacionalnih manjina , suglasnosti za početak i rad ljekarni i podružnica ljekarničkih ustanova, broju potpisanih ugovora za otvaranje novih ljekarni u Republici Hrvatskoj, funkcioniranje i postupke u okviru sustava zdravstvene zaštite, što su države slijednice (RH) učinile da bi bilateralnim odnosima uredile pravni položaj osoba s dvojnim državljanstvom, uvide ugovora o najmu kao i informacije vezane uz porezni i carinski sustav.

10. SREDIŠNJI DRŽAVNI UREDI

Središnji državni uredi u 2005. godini zaprimili su 6 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Prihvaćena su 5 zahtjeva a 1 zahtjev je odbijen.

Opis: Udruga J.P. iz Zagreba podnijela je zahtjev za pristup informacijama kojim traži sve raspoložive informacije o svim odlukama Ureda odnosno njegovog pravnog prednika u slučajevima u kojima je zahtjev za ups promjena u registar političkih stranaka odbačen zbog prekoračenja roka od 15 dana od dana izvršene promjene.

Ishod: Zahtjev je odbijen temeljem članka 15. stavka 2. točka 2. Zakona jer Ured ne raspolaže traženom informacijom. Prema važećim odredbama materijalnog propisa ne

postoji obveza vođenja evidencije o traženim podacima, a isti se akti ne odlažu u zbirke isprava koje se vode za političke stranke.

11. DRŽAVNE UPRAVNE ORGANIZACIJE

8 državnih upravnih organizacija u 2005. godini zaprimile su 564 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Prihvaćena su 557 zahtjeva, 5 zahtjeva je odbijeno a 2 zahtjeva su odbačena.

1. Opis: L.J.U. iz Križevaca podnijela je zahtjev za dostavu preslika prvostupanjskog i drugostupanjskog rješenja u predmetu trgovačkog društva iz Križevaca. Istim zahtjevom ovlaštenik prava na pristup informacijama postavio je i određena pitanja iz djelokruga nadležnosti drugih tijela.

Ovlaštenik prava na pristup informaciji tražio je i dopunu pružene informacije.

Ishod: Zahtjevu je udovoljeno na način da su dostavljene preslike traženih rješenja s time da je ovlaštenik prava na pristup informacijama upućen da se za ostala pitanja koja nisu u djelokrugu Državnog inspektorata obrati nadležnim tijelima.

Zahtjev za dopunu pružene informacije je odbijen kao neutemeljen.

2. Opis: Trgovačko društvo E.M. podnijelo je zahtjev za dostavom lokacijske, građevne i druge dokumentacije vezane za izgradnju određenog objekta.

Ishod: zahtjev je odbačen jer Državni inspektorat ne raspolaže traženom informacijom te je ovlaštenik prava na pristup informaciji upućen na nadležna tijela.

3. Opis: S.P. iz Zaprešića podnijela je zahtjev radi pribavljanja informacija o mjerenjima neionizirajućih zračenja.

Ishod: Zahtjev je odbijen jer Državni zavod za zaštitu od zračenja ne raspolaže traženim informacijama.

Istodobno zahtjev je ustupljen Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi.

Zahtjevi ovlaštenika prava na pristup informacijama najčešće se odnose na traženje informacija o tijeku i ishodu inspeksijskih nadzora kod određenih subjekata te usporedni pokazatelji za određena razdoblja. Područja nadležnosti iz kojih je u izvještajnoj godini bilo

najviše zahtjeva za informacija su: radni odnosi i zaštita na radu, potom trgovina, ugostiteljstvo i turizam te zaštita potrošača.

Također se zahtjevi odnose na podatke iz katastra nekretnina, kao i podatke o posjedu nekretnina fizičkih i pravnih osoba na području Republike Hrvatske te izdavanje posjedovnih listova za iste.

12. UREDI DRŽAVNE UPRAVE U ŽUPANIJAMA

17 ureda državne uprave u županijama u 2005. godini zaprimilo je 263 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Prihvaćeno je 158 zahtjeva a 105 zahtjeva su odbijena.

Opis: J. i Lj.K iz Kukunjevca podnijeli su zahtjev za informacijom da li je izvršena kategorizacija na njihovim obiteljskim kućama u Kukunjevcu, te koja je kategorija oštećenja utvrđena na istima.

Ishod: Informacija je pružena u zakonom propisanom roku.

Informacije su najčešće tražene iz područja gospodarstva, prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša, prosvjete, imovinsko-pravnih poslova , matičarstva (podaci o rođenoj djeci, najčešćim imenima, uvid u podatke Židovske općine), upisu u Upisnik poljoprivrednih kućanstva, ostvarivanju novčanih i drugih prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata te članova njihovih obitelji

13. VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Vrhovni sud Republike Hrvatske objavio je u 2005. godini sudsku praksu Vrhovnog suda u časopisu Izbor odluka Vrhovnog suda (jedan svezak).

Vrhovni sud objavljuje sudsku praksu Vrhovnog suda i odluke Vrhovnog suda na Internet stranicama Vrhovnog suda. U 2005. godini objavljeno je 14594 odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske a zakazano je i održano 409 javnih sjednica.

Povodom zahtjeva za nazočnost i snimanje javnih sjednica Vrhovnog suda, odobreno je ukupno 14 zahtjeva. Ured predsjednika odobrio je nazočnost sjednicama u 14

kaznenih predmeta. Ovom se broju treba dodati neutvrđeni broj nazočnih novinara koji su na javne sjednice pristupali temeljem odobrenja predsjednika sudskog vijeća.

Zakonom o kaznenom postupku (Narodne novine broj: 62/03-pročišćeni tekst), propisano je da se u sudnici ne smiju obavljati fotografska, filmska, televizijska i druga snimanja tehničkim uređajima. Iznimno predsjednik Vrhovnog suda može dopustiti televizijsko i drugo snimanje na pojedinoj glavnoj raspravi. Stoga su snimanja koja je odobrio predsjednik Vrhovnog suda, odobrena kao iznimka od zabrane, a sve zbog interesa javnosti. U pravilu odobravaju se snimanja na suđenjima zbog ratnih zločina i osobito teških kaznenih djela, a redovno se odobrava zahtjev za snimanje objave presude u svakom predmetu.

Primjenom članka 316. Zakona o kaznenom postupku odbijeno je 8 zahtjeva za snimanje sjednica.

U upisniku sudske uprave evidentirano je 46 zahtjeva za dostavljanje preslika spisa ili preslika dokumenata iz spisa kao i zahtjeva za uvid u spise, koji su svi omogućeni.

Veliki broj informacija daje se neposredno u prijemnoj pisarnici i telefonom od strane ovlaštenih službenika u pisarnicama Vrhovnog suda, koje se u pravilu odnose na oznaku i broj predmeta i stadij u kojem se predmet nalazi.

Kao mogući pokazatelj ovog broja informacija iznose broj predmeta u radu Vrhovnog suda u 2005. godinu na koje se upiti odnose:

- revizijski građanski predmeti (Rev,Revr i Revt) – 3514 predmeta
- žalbeni kazneni predmeti (Kž) – 3659 predmeta.

14. DRŽAVNO ODVJETNIŠVO REPUBLIKE HRVATSKE

Državo odvjetništvo Republike Hrvatske u 2005. godini zaprimilo je 4 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Od četiri zaprimljenih zahtjeva svi su u roku riješeni s tim da su tri zahtjeva u potpunosti riješena a u jednom zahtjevu traži se dopuna.

Opis: R.S. između ostalih pitanja traži i mišljenje da li može suditi osoba koja pije sedative.

Ishod: Djelomično odbijen upravo u dijelu kojim se traži mišljenje da li može suditi osoba koja pije sedative.

Napominju da državna odvjetništva redovito daju informacije sredstvima javnog priopćavanja i to nije evidentirano u katalogu informacija jer se novinari ne pozivaju na Zakon o pravu na pristup informacijama.

15. UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Upravni sud Republike Hrvatske u 2005. godini zaprimio je 11 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Svi zahtjevi su prihvaćeni i riješeni u roku.

Najviše su se tražile informacije o preseljenju suda, sporova koji se vode u vezi prava na pristup informacijama, a najviše pitanja je bilo u vezi stanja predmeta.

U tijeku 2005. godine Upravni sud zaprimio je 82 tužbe koje su u svim slučajevima uložene radi odbijanja zahtjeva za pristup informaciji.

Od toga broja riješene su 73 tužbe na sljedeći način:

- 1 obustava
- 66 odbačeno
- 2 odbijene
- 4 uvažene

U 69 slučajeva radilo se o tužbama radi šutnje administracije – članak 26. Zakona o upravnim sporovima a u 4 slučajeva radilo se o tužbama protiv odbijajućih drugostupanjskih rješenja.

Sudske odluke i informacije o svom radu Sud objavljuje na web stranici a rad Suda je transparentan što se očituje kroz svakodnevno davanje informacija strankama i primanje stranaka, kao i pismenim odgovaranjem strankama na požurnice i pritužbe.

1. Opis: M.F. iz Zagreba podnio je tužbu protiv tuženog Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva zbog toga što tuženo tijelo nije donijelo odluku o žalbi koju je zbog uskrate pristupa informacijama podnio tuženom Ministarstvu.

Ishod: Postupak je obustavljen jer je u tijeku trajanja upravnog spora tuženo tijelo dostavilo Sudu rješenje, kojem je tužitelju kao odvjetniku dozvoljen pristup traženim informacijama. Tužitelj je bio pozvan sukladno članku 32. Zakona o upravnim sporovima, da

izjavi da li je naknadno donesenim upravnim aktom zadovoljan, i ujedno upozoren da će postupak biti obustavljen ako ne proširi tužbu na novodoneseni akt odnosno ne da nikakvu izjavu u određenom roku od 15 dana.

S obzirom da tužitelj nije dao nikakvu izjavu, postupak je obustavljen.

2. Opis: J.B. iz Zagreba podnijela je tužbu Sudu protiv predsjednika Vlade Republike Hrvatske, radi kršenja prava na pristup informacijama.

Tužiteljica u tužbi navodi da je Vladinom Uredu za odnose s javnošću uputila zahtjev za uvid u sve mjesečne i kvartalne izvještaje te zaključni izvještaj Vladinog Ureda za unutarnji nadzor u prethodnoj godini kao i sve izvještaje iz tekuće godine koje je taj Ured proslijedio kabinetu primjera.

S obzirom da se Ured za odnose s javnošću o zahtjevu nije očitovao, tužiteljica je slijedom odredbe članka 26. Zakona o upravnim sporovima ponovila zahtjev.

Kako se ni u naknadnom roku od 7 dana, Ured za odnose s javnošću nije očitovao o zahtjevu tužiteljice, tužiteljica je sukladno odredbi članka 17. Zakona o pravu na pristup informacijama izjavila žalbu čelniku nadležnog tijela javne vlasti – predsjedniku Vlade Republike Hrvatske.

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske nije donio odgovarajuću odluku te je tužiteljica požurila rješavanje svoje žalbe požurnicom.

Niti u naknadnom roku od 7 dana, tuženik nije donio odgovarajuću odluku, već je predmet samo proslijeđen Vladinom Uredu za unutarnji nadzor.

Ishod: Tužba se uvažava. Nalaže se predsjedniku Vlade Republike Hrvatske da u roku od 30 dana donese odluku o žalbi tužiteljice.

3. Opis: B.ŠM. iz Zagreba podnijela je tužbu Sudu protiv Grada Nina radi nedonošenja rješenja o njenom zahtjevu za pristup informacijama.

Ishod: Tužba se odbacuje jer tužiteljica nije požurila rješavanje svoje žalbe kod čelnika tuženoga tijela, kao što to nalaže odredba članka 26. Zakona o upravnim sporovima.

4. Opis: Z.B. iz Zagreba podnio je tužbu protiv Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva zbog toga što, nije udovoljeno njegovom zahtjevu o pristupu informacijama vezano uz predmet bespravne gradnje.

Tužitelj je pozvan rješanjem Suda da, između ostaloga, dostavi dokaz – presliku požurnice kojom je požurio tuženo tijelo da donese odluku u roku od 7 dana. Tužitelj je

upozoren ako u roku od 10 dana ne otkloni nedostatke tužbe, da će sud tužbu odbaciti kao neurednu prema odredbama članka 29. Zakona o upravnim sporovima.

Tužitelj je obavijestio Sud da u smislu odredbi iz članka 12. i 17. Zakona o pravu na pristup informacijama nije dužan požuriti ni prvostupanjsko, a niti drugostupanjsko tijelo.

Ishod: Tužba je odbačena jer sud nalazi da nisu ispunjene pretpostavke za pokretanje upravnog spora u smislu odredbe iz članka 26. Zakona o upravnim sporovima.

Tužitelj nije požurio rješavanje svoje žalbe kod čelnika tuženoga tijela u smislu odredbe iz članka 26. Zakona o upravnim sporovima, radi čega je podnesena tužba prijevremena.

5. Opis: I.G. iz Splita podnio je tužbu ne označivši u njoj tuženo tijelo, ali iz priloga uz tužbu proizlazi da je ista upravljena protiv Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, Uprave za veterinarstvo, Veterinarskog ureda Splitsko-dalmatinske županije, Ispostave Split, Grada Splita – Gradskog poglavarstva i Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva koji nisu odgovorili na njegove zahtjeve za pristup informacijama u predmetu kršenja Zakona o dobrobiti životinja, zatim protiv Komisije koja je ocjenjivala studiju o utjecaju na okoliš za rekonstrukciju zahvata kamenoloma građevnog kamena u Klis-Kosa, u predmetu traženja izdvojenog mišljenja člana Komisije za ocjenjivanje utjecaja na okoliš za rekonstrukciju zahvata kamenoloma Klis-Kosa, studije o utjecaju na okoliš na rekonstrukciju zahvata kamenoloma tehničko građevnog kamena Klis-Kosa koji je izradio IGH Split i zapisnika sa sjednice, u vezi rada gradskog šinteraja i Higijenskog servisa Grada Splita, zatim u vezi opisa načina provjeravanja podataka po kojima se vrši obračun troška higijeničarsko-komunalne službe što je u koncesiji Veterinarske stanice Filipović u Splitu, zatim u predmetu tražene kopije očevida i rješenja kojima se potvrdila usklađenost koncesionara VHC u Splitu Veterinarske stanice Filipović sa odredbama Pravilnika o skloništima i higijenskim servisima, a za potrebe natječaja koji je bio raspisan, u vezi dostave kopije ugovora kojim se iznajmljuje atomsko sklonište u Splitu Veterinarskoj stanici Filipović. Nadalje, tužitelj ja zatražio pristup informacijama od Poglavarstva Grada Splita u vezi rješenja kojim je nadležno Povjerenstvo obrazložilo odluku o izboru Veterinarske stanice Filipović za koncesionara Veterinarsko-higijenskog servisa po natječaju, kopiju zapisnika očevida kojim su u prosincu 2002. godine utvrđeni prostorni uvjeti smještaja životinja u Veterinarskoj stanici Filipović za potrebe veterinarsko-higijenskog servisa, u vezi dostave preslike ekološke studije za kamenolom u Klis-Kosa na osnovu koje je odobrena koncesija te uvid u kompletnu arheološku studiju kamenoloma koju informaciju je zatražio od Splitsko-

dalmatinske županije te informaciju od Veterinarske uprave, Ureda u Splitu, inspektori N. i M. u vezi tražene kopije očevida i rješenja kojim se potvrđuje usklađenost koncesionara VHC-a u Splitu, Veterinarske stanice Filipović s odredbama Pravilnika o skloništima i higijenskim servisima, te zahtjev upravljen Veterinarskom uredu u Splitu, županijskom inspektor u vezi traženja informacije o izvještaju o ukupnom broju prijava koje je inspektor zaprimio 2004. godine zbog kršenja Zakona o dobrobiti životinja kao i informaciju o ukupnom broju njegovih izlazaka na očevid po istim izjavama.

Rješenjem Upravnog suda pozvan je tužitelj da tužbu ispravi s naznakom što tuži i u kojem pravcu i opsegu traži rješavanje konkretnog upravnog spora, jer iz priloga tužbe proizlazi da utužuje 14 različitih nedonošenja rješenja po zahtjevu za pristup informacijama kod različitih upravnih tijela odnosno osoba. Tužitelj je upozoren na posljedice propuštanja nedostataka tužbe.

Ishod: Tužba se odbacuje. Tužitelj u ostavljenom roku nije otklonio nedostatke tužbe, a oni su takvi da sprečavaju rad suda po tužbi i razlog je odbacivanju tužbe zbog neurednosti.

6. Opis: Z.B. iz Zagreba podnio je tužbu protiv Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva radi nerješavanja njegove žalbe izjavljene zbog nedonošenja rješenja o njegovom zahtjevu za pristup informacijama . Naknadno zaprimljenim prijedlogom tužitelj je zatražio oslobođenje od plaćanja sudske pristojbe te je uz prijedlog priložio izjavu o svom imovnom stanju, danu na zapisnik kod Općinskog suda u Zagrebu. Potom je u spis predmeta dostavio i potvrdu o imovnom stanju te uvjerenje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje..

Ishod: 1. Tužba se odbacuje. 2. Prijedlog za oslobođenje od plaćanje sudske pristojbe se odbija.

Tužba je odbačena jer tužitelj nije priložio dokaza o tome da je rješavanje svoje žalbe požurio kod čelnika nadležnog Ministarstva.

Prijedlog za oslobođenje od plaćanja sudske pristojbe je odbijen s obzirom na opće imovno stanje tužitelja (živi sam u stanu kojeg je vlasnik, te je vlasnik i kuće u Zagrebu površine 70m²) te je Sud ocijenio da tužitelj može podmiriti sudsku pristojbu bez štetnih posljedica za svoje nužno uzdržavanje.

16. VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Visoki trgovački Sud Republike Hrvatske u 2005. godini zaprimio je 40 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Riješeno je ukupno 40 zahtjeva a od toga broja 7 zahtjeva je ustupljeno nadležnim tijelima.

Na sve zahtjeve za ostvarivanje prava na pristup informacijama odgovoreno je u propisanom roku. Zahtjeva kojima je produžen rok za rješavanje i kojima se tražio ispravak informacije, odnosno dopuna informacije nije bilo, kao niti uloženi žalbi i tužbi Upravnom sudu Republike Hrvatske.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske kao drugostupanjski sud, zahtjeve za ostvarivanje prava na pristup informacijama rješava u okviru poslova sudske uprave sukladno Zakonu o sudovima, Zakonu o pravu na pristup informacijama i Sudskom poslovniku koji člankom 59. propisuje:

„ Stranke, njihove opunomoćenike i druge ovlaštene osobe obavještava o stanju predmeta službenih sudske pisarnice na osnovi podataka iz upisnika i spisa.

Obavijest će se ograničiti na podatke o tome u kojem se stadiju postupak nalazi.

Pri davanju obavijesti zabranjeno je davati izjave o pravilnosti pojedinih sudskih radnji i naredaba, kao i o vjerojatnom ishodu postupka.

Ostalim osobama daju se obavijesti o stanju predmeta samo po odobrenju suca.

Drugostupanjski sud ne može davati obavijesti o tome kod kojeg se suca predmet nalazi na rješavanju i o donesenim odlukama koje nisu otpravljene prvostupanjskom sudu“.

17. VISOKI PREKRŠAJNI SUD

Visoki prekršajni sud u 2005. godini zaprimio je 2 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

1. Opis: Zahtjev je podnesen po T.I.H. kao pravne osobe a odnosio se na pitanje da li Sud ispunjava obveze propisane odredbom članka 20. Zakona o pravu na pristup informacijama (objavljivanje informacija).

Ishod: Zahtjev prihvaćen i riješen u zakonom propisanom roku.

2. Opis: K.B. iz Zagreba zatražila je informaciju, koliko je žalbenih predmeta zaprimio Visoki prekršajni sud u razdoblju od 01.01. 2004.godine do 31. 12. 2004. godine i koliko je od toga broja riješeno.

Ishod: K.B. iz Zagreba je upućena da statističke podatke o radu sudova može dobiti od Ministarstva pravosuđa, koje je u smislu odredbi članka 62. Zakona o sudovima (Narodne novine broj: 150/05) ovlašteno za javno objavljivanje statističkih podataka o radu sudova.

Nezadovoljna takvim pojašnjenjem ovlaštenik prava na informaciju uložila je žalbu s obrazloženjem da je Sud njezin zahtjev trebao proslijediti Ministarstvu pravosuđa kao nadležnom tijelu za postupanje.

Sud je stajališta da bi glede efikasne i zakonite primjene Zakona o pravu na pristup informacijama, trebalo razgraničiti obaveze i prava tog Suda od prava i obaveza Ministarstva pravosuđa kao resornog Ministarstva za poslove pravosudne uprave, u koje među inim spadaju prikupljanje statističkih i drugih podataka o djelovanju suda, ispitivanje predstavnika građana na rad sudova, na odugovlačenje sudskog postupka, na ponašanje suca ili drugog djelatnika suda prema stranci u tijeku postupka ili obavljanja drugih sudskih radnji, nadzora nad redovnim obavljanjem poslova u sudu te provođenja Sudskog poslovnika.

U smislu navedenog, a radi izbjegavanja svih nejasnoća i dvojbi u primjeni, predlažu usklađenje Zakona o pravu na pristup informacijama sa Zakonom o sudovima a vezano za pitanje javnosti rada sudova.

18. ŽUPANIJSKI SUDOVI

11 županijskih sudova u 2005. godini zaprimila su 7 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama

Prihvaćeno je svih 7 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

1. Opis: Županijski sud u Dubrovniku zaprimio je zahtjev lokalnog tjednika glede podataka o ažurnosti Suda, broju neriješenih predmeta te podatke o broju optužnica i ishodima postupka za kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa.

Ishod: Prihvaćen zahtjev za ostvarivanje prava na informaciju.

2. Opis: Zahtjev podnesen od strane Slobodne Dalmacije kojim se tražilo odobrenje za fotografsko snimanje na glavnoj raspravi, sukladno odredbi članka 299. stavka 3. Zakona o kaznenom postupku.

Ishod: Prihvaćen zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

3. Opis: Županijski sud u Puli zaprimio je zahtjev pravne osobe T.I.H. kojom traži dostavu podataka o broju riješenih sudskih predmeta u kojima je postupak vođen temeljem članaka 348., 374., 343., 338., 337., 294., 351 i 295. Kaznenog zakona u 2004 godini.

Ishod: Prihvaćen zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Tražene i davane informacije u pravilu su se odnosile na stadij kako kaznenih tako i parničnih postupaka.

19. OPĆINSKI SUDOVI

38 općinskih sudova u 2005. godini zaprimili su 1251 zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Prihvaćen je 1250 zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacijama a 1 zahtjev je u rješavanju.

1. Opis: Glas Slavonije, Večernji list i Jutarnji list podnijeli su zahtjev za medijsko praćenje i fotografiranje jedne parnične rasprave za naknadu štete.

Ishod: Zahtjev je prihvaćen.

2. Opis: Zahtjev je podnijela pravna osoba T.I.H. kojim traži dostavu preslika odluke ili drugog dokumenta iz kojeg je vidljivo ispunjenje obveze prema članku 20. Zakona o pravu na pristup informacijama (način na koji se objavljuju informacija).

Ishod: Zahtjev je prihvaćen i riješen u zakonom propisanom roku.

3. Opis: Trgovačko društvo iz Gospića zatražilo je informaciju o vođenju parničnog sudskog postupka između određenih pravnih i fizičkih osoba uz dostavu podataka o vrijednosti predmeta spora.

Ishod: Zahtjev je prihvaćen i riješen u zakonom propisanom roku.

Najveći se broj zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama odnosi na informacije koje se tiču stanja u određenom predmetu ili detalja u vezi određenog događaja, kao i na statističke podatke u određenoj vrsti predmeta.

20. TRGOVAČKI SUDOVI

5 trgovačkih sudova zaprimilo je u 2005. godini 60 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Svi zahtjevi su prihvaćeni i riješeni kako slijedi:

- 58 zahtjeva riješeno je u zakonom propisanom roku
- 2 zahtjeva riješena su izvan roka – do 20 dana – radi dostave podataka iz sudskog registra
- 1 zahtjev kojim se tražio ispravak, odnosno dopuna informacije

Najčešće su tražene informacije o broju spisa određene vrste, za određeno razdoblje, za određenog suca, broju predmeta u kojima se neka pravna ili fizička osoba pojavljuje kao stranka, broju riješenih, neriješenih predmeta, trenutnom stanju nekog spisa i radnjama poduzetim u predmetu, registarskim podacima, podacima o broju stečajnih predmeta dodijeljenih pojedinim stečajnim upraviteljima

Mišljenja su da je Zakon o pravu na pristup informacijama svojim odredbama više prilagođen radu upravnih tijela te da postoje brojne nejasnoće i tehničke nemogućnosti njegove provedbe na sudovima.

Temelj načina rada u sudu predviđen je Sudskim poslovnikom prema kojem su propisane vrste upisnika u kojima se vode različiti predmeti, ovisno o vrsti podneska, a sukladno tome i načini označavanja spisa osnovanih povodom tih podnesaka.

Zakonom o parničnom postupku (članak 150) propisano je pravo stranaka da razmatraju i prepisuju (preslikavaju) spise i to pravo stranke u postupku imaju uvijek, a ostale osobe po odobrenju predsjednika suda ako je postupak završen, ali kad je postupak u tijeku, dozvolu daje uređujući sudac.

Zakon o trgovačkim društvima (članak 65.) određuje da svaka osoba može u prisutnosti djelatnika suda obaviti uvid u podatke upisane u registre, u isprave na temelju kojih je izvršen upis i isprave pohranjene u registru.

Napominju, da je u praksi nemoguće tražiti od stranaka da svoje zahtjeve najprije dostavljaju službeniku za informiranje (pa makar samo radi upisa u Upisnik) jer bi time dodatno bio usporen dosadašnji način rada i odlučivanja o tim zahtjevima, a potpuno promašen cilj Zakona o pravu na pristup informacijama, o pravu na brzu informaciju.

21. PREKRŠAJNI SUDOVI

48 prekršajnih sudova u 2005. godini zaprimili je 226 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Prihvaćeno je 225 zahtjeva koji su riješeni u zakonom propisanom roku a 1 zahtjev je odbijen.

1. Opis: Centar za građanske inicijative Poreč zatražio je informaciju glede primjene članka 6. i 7. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji.

Ishod: Prihvaćen zahtjev te bez odgode sa pisanom obaviješću udovoljeno ustupom tražene informacije

2. Opis: R.J. iz Čakovca podnio je zahtjev za uvid u spis predmeta br. P-.....protiv okrivljenika M.S.

Ishod: Zahtjev je odbijen u svrhu zaštite zakonitosti, tj. eventualnog utjecaja na ishod postupka.

Najčešće su tražene informacije o kretanju i stanju prekršajnih spisa, dostave preslika situacijskog plana i dostava preslika zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

22. ŽUPANIJSKA DRŽAVNA ODVJETNIŠTVA

15 županijskih državnih odvjetništva u 2005. godini zaprimilo je 25 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Prihvaćeni su svi zahtjevi za ostvarivanje prava na pristup informacijama i riješeni su u zakonom propisanom roku.

Opis: OSCE – a zatražio je informaciju glede kaznenih predmeta ratnih zločina .

Ishod: Tražene informacije dane su u mjeri u kojoj to dozvoljavaju odredbe Zakona o kaznenom postupke.

Zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacija uglavnom podnose novinari u manjem broju fizičke i pravne osobe a informacije se traže u vezi određenih kaznenih predmeta u radu.

Odvjetništva redovito daju informacije osim u predmetima u kojima je to zakonom ograničeno (Zakon o sudovima za mladež) i ako bi davanje informacije onemogućavalo vođenje kaznenog postupka u konkretnom predmetu.

23. OPĆINSKA DRŽAVNA ODVJETNIŠTVA

22 općinska državna odvjetništva u 2005. godini zaprimila su 30 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Prihvaćena su 28 zahtjeva i riješena su u zakonom propisanom roku a 2 zahtjeva su odbijena.

Opis: N.P. iz Čakovca podnio je usmeni zahtjev kojim traži uvid u spis Općinskog državnog odvjetništva u Čakovcu.

Ishod: Zahtjev je odbijen temeljem članka 8. stavka 1. Zakona o pravu na pristup informacijama jer je zatraženi uvid u spis koji nosi oznaku „SLUŽBENA TAJNA“.

Uložena je i žalba u konkretnom predmetu koja je odbijena kao neosnovana.

U pravilu se radi o zahtjevima za pristup informacijama novinara koji traže informaciju o predmetima koji su u radu.

24. TIJELA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE I JEDINICA PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE :

24.1 OPĆINE

Tijela u 181 općini u 2005. godini zaprimila su 343 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Prihvaćeno je 337 zahtjeva , 1 zahtjev je odbijen a 5 zahtjeva je neriješeno.

1. Opis: Udruga M.R. – Baranja tražila je podatke o zastupljenosti nacionalnih manjina u izvršnim i upravnim tijelima lokalne samouprave i podatke o radno-pravnoj zastupljenosti nacionalnih manjina u pravnim subjektima kada je osnivač lokalna samouprava.

Ishod: Zahtjev je prihvaćen i riješen u zakonom propisanom roku

2. Opis: Politička stranka iz Rijeke tražila je podatke koji se odnose na izbore za članove predstavničkog tijela.

Ishod: Zahtjev je prihvaćen i riješen u zakonom propisanom roku.

3. Opis: N.B. podnio je usmeni zahtjev kojim je tražio presliku Zapisnika sa posljednje sjednice bivšeg saziva Općinskog vijeća, čiji je bio član i presliku Zahtjeva, koji je podnesen Povjerenstvu za imovinu Republike Hrvatske, Središnjem državnom uredu za upravljanje državnom imovinom za prijenos zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, na području Općine Severin, koje je Programom raspolaganja državnim poljoprivrednom zemljištem na području Općine Severin namijenjeno za izgradnju poslovne zone u Severinu.

Ishod: Zahtjev je prihvaćen i riješen u zakonom propisanom roku.

4. Opis: M.R. iz Hrvatske Dubice podnio je zahtjev kojim je tražio dostavu Proračuna Općine Hrvatska Dubica za 2004. i 2005. godinu.

Ishod: Zahtjev je odbijen sukladno odredbi članka 8. stavka 1. Zakona o pravu na pristup informacijama. Podaci koji se odnose na Proračun Općine Hrvatska Dubica proglašeni su poslovnom tajnom.

Zahtjevi za pristup informacijama najčešće se odnose na traženje dostava općih akata predstavničkih tijela (Odluka o komunalnom doprinosu), izvješća sa sjednica Općinskog poglavarstva i Općinskog vijeća kao i izvješća sa konstituirajućih sjednica Općinskog vijeća, uvida u Provedbene urbanističke planove uređenja Općine, utrošku sredstava Općine te dostavu preslika rješenja i dopisa u vezi povrata stanova i dodjelu imovine na privremeno korištenje.

24.2 GRADOVI

Tijela u 58 gradova u 2005. godini zaprimila su 861 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Prihvaćeno je 859 zahtjeva, 1 zahtjev je odbijen a 1 djelomično prihvaćen.

1. Opis: Udruga B.L., Šibensko-kninske županije, podnijela je zahtjev da ostvari uvid u dokumentaciju Povjerenstva za dodjelu stipendija do 2005. godine.

Informacije su tražene o osobama, kategorije osoba (učenika i studenata) koja su dobile stipendiju i temeljem kojih kriterija (Pravilnik, bodovne tabele, rang liste, prijedlozi, odluke te druga dokumentacija a vezano za tražene informacije).

Ishod: Zahtjev je prihvaćen i riješen izvan zakonom propisanog roku u dogovoru s ovlaštenikom prava na pristup informaciji jer je bilo potrebno pripremiti opsežnu dokumentaciju u proteklih 10 godina.

2. Opis: Č.Z. iz Novog Marofa podnio je zahtjev za davanje informacije o datumu imenovanja imenovanog ovlaštenika od strane Izvršnog vijeća Skupštine općine Novi Marof za građevinsko-urbanističkog i komunalnog inspektora općine Novi Marof.

Ishod: Zahtjev je prihvaćen i riješen u zakonom propisanom roku.

3. Opis: Udruga H.D. podnijela je zahtjev za dostavu popisa stradalnika II svjetskog rata, poraća i križnog puta za mještane naselja Možđanec.

Ishod: Zahtjev je prihvaćen i riješen u zakonom propisanom roku.

4. Opis: Trgovačko društvo D. iz Zagreba podnijelo je zahtjev za dostavu podataka o participaciji mladih u tijelima Grada Novog Marofa.

Ishod: Zahtjev je prihvaćen i riješen u zakonom propisanom roku.

5. Opis: Pogrebnik M. podnio je zahtjev za informacijom o postojanju Ugovora između Grada Samobora i drugih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za obavljanje komunalnih djelatnosti – održavanje groblja i pogrebni poslovi.

Ishod: Zahtjev je ustupljen nadležnim tijelima jer Grad Samobor ne raspolaže traženom informacijom

Najčešće su tražene informacije koje se odnose na financije i proračunsku potrošnju, poslovanje gradskih komunalnih tvrtki, informacije iz područja komunalnog i prostornog upravljanja gradom, odluke Gradskog vijeća ili poglavarstva a posebno vezane na visinu razrezanog prireza i komunalnog doprinosa, financijsko poslovanje trgovačkih društva u vlasništvu grada, uređenje komunalne infrastrukture, spomenike NOR-a, visinu proračuna, plaće gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika, podatke o članovima vijeća i poglavarstva kao i podatke o adresama gradskih tvrtki i popisu subjekata koje pružaju usluge gradu.

24.3 ŽUPANIJE

U tijelima 15 županija u 2005. godini zaprimljeno je 128 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Zahtjevi su prihvaćeni i riješeni u zakonom propisanom roku.

1. Opis: Udruga iz Zagreba podnijela je zahtjev kojim traži informaciju o broju razreda sa djecom romske nacionalne manjine u OŠ Macinac.

Ishod: Zahtjev je prihvaćen i riješen u zakonom propisanom roku.

2. Opis: P.N. iz Mačkovca podnio je zahtjev za dostavu podataka o visini naknada za rad zamjenika župana, vijećnika Županijske skupštine i članove Poglavarstva Međimurske županije iz redova Hrvatske seljačke stranke za razdoblje 1977 – 2005. godine.

Ishod: Zahtjev je prihvaćen i riješen u zakonom propisanom roku

3. Opis: Udruga T.I H. iz Zagreba, podnijela je zahtjev za dostavu ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama u 2004. i 2005.

godini, presliku dokumenata o ostvarenoj naknadi materijalnih troškova sukladno članku 19. Zakona te informaciju o vođenju službenog upisnika o zahtjevima, postupcima i odlukama o ostvarivanju prava na pristup informacijama.

Ishod: Zahtjev je prihvaćen i riješen u zakonom propisanom roku.

Zahtjevi za ostvarivanje prava na pristup informacijama najčešće su se odnosili na izdavanje preslika rješenja kojima je dodijeljeno na korištenje nacionalizirano građevinsko neizgrađeno zemljište, dostavu podataka u odnosu na postupak utvrđivanja prava na povrat oduzetih i ekspropiriranih nekretnina, plaćeni iznosi za reprezentaciju, sredstva koja se izdvajaju za plaće dužnosnika i djelatnika, izmjene prostornog plana kao i evidencije svih izdanih jamstava, s odlukama i bez odluka Županijske skupštine, te uvid u postojeće odluke Županijske skupštine o izdanim jamstvima.

24.4 GRAD ZAGREB

Tijela u Gradu Zagrebu u 2005. godini zaprimila su 32 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama

Od toga broja 25 zahtjeva je prihvaćeno i riješeno u zakonom propisanom roku a 7 zahtjeva je neriješeno.

Najveći broj zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama – 23 – zaprimio je Gradski ured za katastar i geodetske poslove.

Zahtjevi su se odnosili za dostavu informacija vezano uz knjižnu i tehničku dokumentaciju koja se vodi temeljem Zakona o izmjeri kao i prilozi geodetskim elaboratima.

Opis: Udruga iz Zagreba podnijela je zahtjev za informaciju o tome tko je vlasnik zgrade Crvenog križa (Trešnjevka) na Jarunu, Ul. Park Prijateljstva 1. Ukoliko je zgrada u suvlasništvu, da se navede tko su vlasnici i koliko su suvlasnički dijelovi.

Ishod: Grad Zagreb kao jedan od suinvestitora, izgradnje predmetnog objekta pokrenuo je pred Općinskim sudom u Zagrebu postupak radi utvrđivanja ništavosti kupoprodajnog ugovora zaključenog između Gradskog društva Crvenog križa Zagreb i Sunce osiguranje d.d. iz razloga što je tim pravnim poslom Grad Zagreb oštećen u svojim suvlasničkim pravima na predmetnom objektu.

Vezano za dio informacije o vlasništvu odnosno suvlasništvu na predmetnom objektu sa suvlasničkim udjelima ovlaštenik prava na pristup informacijama upućen je na zemljišnoknjižni odjel Općinskog suda u Zagrebu.

25. FINACIJSKE USTANOVE

13 financijskih ustanova u 2005. godini zaprimilo je 312 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Prihvaćena su 303 zahtjeva, 8 zahtjeva je odbijeno a 1 zahtjev je neriješen jer je zaprimljen krajem godine.

1. Opis: Udruga iz Vukovara podnijela je zahtjev kojim je tražila dostavljanje popisa koji će sadržavati podatke o vlasnicima otkupljenih nekretnina, brojevima i datumima sklapanja ugovora, podatke o punomoćnicima te nazive sudova i organa uprava u Srbiji i Crnoj Gori kojima su punomoći ovjerene i to za svaku pojedinačnu kupoprodaju.

Ishod: Zahtjev je odbijen sukladno članku 8. stavku 1. Zakona o pravu na pristup informacijama te članku 23. Statuta APN-a jer tražene informacije predstavljaju poslovnu tajnu, a od neovlaštenog prikupljanja i daljnje obrade zaštićene su zakonom kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

2. Opis: Erste&Steiermarkische banka d.d. podnijela je zahtjev kojim je tražila informaciju koja se odnosi na novčanu naknadu nezaposlene osobe O.M. iz Brinja.

Ishod: zahtjev je odbijen sukladno odredbi članka 8. stavka 1. Zakona o pravu na pristup informacijama a u vezi s člankom 19. stavkom 1. Zakona o zaštiti tajnosti podataka (Narodne novine broj: 108/96).

3. Opis: Novinarka Glasa Istre podnijela je zahtjev kojim je tražila informaciju o osobama koje su posredovanjem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Područna služba u Puli zaposlile u trgovačkom centru P., koliko je takvih osoba, da li i dalje postoje potrebe za radnicima u toj tvrtci, u kojem opsegu te kada je preko Zavoda posljednji put zaposlen koji od radnika i koja su zanimanja najtraženija.

Ishod: Zahtjev je odbijen sukladno odredbi članka 8. stavka 1. Zakona o pravu na pristup informacijama a u vezi s člankom 56. i 57. Statuta Hrvatskog zavoda za zapošljavanje jer je tražena informacija utvrđena kao poslovna tajna.

Zahtjevi za ostvarivanje prava na pristup informacijama najčešće su se odnosili na traženje informacija o broju ugovornih subjekata u djelatnosti ljekarništva, naknade troškova određenih liječenja u inozemstvu, podatke vezane uz primjenu Zakona o plaćama u javnim službama, statističke podatke o broju zaprimljenih žalbi na javna nadmetanja pojedinih naručitelja, općenito o nezaposlenim osobama prema različitim obilježjima: spol, razina obrazovanja, zanimanje, trajanje nezaposlenosti – po županijama, općinama i gradovima i to za različita vremenska razdoblja.

26. ODGOJNO – OBRAZOVNE USTANOVE

78 odgojno – obrazovnih ustanova u 2005. godini zaprimilo je 36 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Svi zahtjevi su prihvaćeni i riješeni u zakonom propisanom roku.

Informacije su u pravilu tražili dnevni listovi a informacija je tražena o broju upisanih đaka u osnovne odnosno srednje škole, izvannastavnim aktivnostima učenika povodom božićnog programa, upisu stranih državljana za pojedina strukovna zanimanja

27. KULTURNE I ZNANSTVENE USTANOVE

4 kulturne i znanstvene ustanove u 2005. godini zaprimile su 1 zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacijama koji je prihvaćen i riješen u zakonom propisanom roku a odnosio se na dostavu preslike izvoda odluke iz zapisnika o radu sjednice Upravnog vijeća knjižnice.

28. USTANOVE ZA ZAŠITU OKOLIŠA

7 ustanova za zaštitu okoliša dostavila su izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama ali nisu zaprimili ni jedan zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

29. VETERINARSKJE AMBULANTE I STANICE

11 veterinarskih ambulanti i stanica dostavile su izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama ali nisu zaprimili ni jedan zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

30. CENTRI ZA SOCIJALNU SKRB

20 centara za socijalnu skrb u 2005. godini zaprimilo je 2 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Zahtjevi su prihvaćeni a informacija je tražena o postupanju u slučaju otkrivenog zanemarivanja i zlostavljanja djece te informacija o specifičnom smrtnom slučaju korisnika socijalne skrbi, kako bi se izbjegao senzacionalistički pristup interpretaciji događaja.

IV. NADZOR NAD PROVOĐENJEM ZAKONA

U Središnjem državnom uredu za upravu kao nadzornom tijelu nad provođenjem Zakona o pravu na pristup informacijama u tijeku 2005. godine zaprimljeno je 32 pritužbe ovlaštenika prava na pristup informacijama na rad tijela javne vlasti.

U pritužbama ovlaštenici prava na pristup informacijama ističu da tijelo javne vlasti nije riješilo o podnesenom zahtjevu u roku propisanom Zakonom a ni izvan roka, odnosno o zahtjevu nije riješeno te je došlo do tzv. „šutnje administracije“.

Na svaku od navedenih pritužbi Ured je promptno reagirao na način da je uputio dopis konkretnom tijelu javne vlasti s uputom o postupanju i obvezama – posebice prekršajnim odredbama, koja proizlaze za tijela javne vlasti iz Zakona, s napomenom da o učinjenom za svaki konkretan predmet izvijeste ovaj Ured.

Prema podacima kojima raspolaže ovaj Ured u 29 slučajeva tijela javne vlasti postupila su po uputama ovog Ureda te omogućila ovlašteniku pravo na pristup informaciji.

V. AKTIVNOSTI UREDA

Svrha Zakona, kao što je već navedeno, je omogućiti i osigurati ostvarivanje prava na pristup informacijama fizičkim i pravnim osobama putem otvorenosti i javnosti djelovanja tijela javne vlasti.

S obzirom na veliki značaj koje pravo na slobodan pristup informacijama i dokumentima koje posjeduju tijela javne vlasti ima, u Središnjem državnom uredu za upravu – Centru za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika u tijeku 2005. godine održan je seminar za službenike za informiranje u suradnji s Hrvatskim Helsinškim odborom za ljudska prava.

Seminar se održavao dva dana s sljedećim temama:

- etika javne uprave i dostupnost informacijama;
- načela dobre vladavine i dostupnost informacijama – međunarodni standardi;
- Zakon o pravu na pristup informacijama ;
- praksa Upravnog suda Republike Hrvatske vezano za Zakon;
- radionice te obrada zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Seminaru su prisustvovala 43 službenika za informiranje iz tijela državne uprave

Prema anketi koja je izrađena na kraju održavanja seminara većina polaznika je tvrdila da je seminar bio koristan čak vrlo koristan, da su puno toga naučili u relativno kratko vrijeme te da je potrebno nastaviti edukaciju s većim naglaskom na domaću regulativu.

U tijeku 2006. godine Ured će nastaviti sa održavanjem seminara odnosno daljnjom edukacijom službenika za informiranje pa je tako već sljedeći dvodnevni seminar određen za 23. i 24. veljače koji će se održati u Centru za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika Ureda.

Tijekom 2005. godine Ured je aktivno sudjelovao na Međunarodnom danu „Građani imaju pravo znati“ 28. rujna koji se obilježava i u Republici Hrvatskoj kao i na međunarodnom okruglom stolu koji je održan u Novinarskom domu u Zagrebu, 28. i 29. studenoga 2005. godine.

Ured je izradio a Vlada Republike Hrvatske donijela je Popis tijela javne vlasti za 2005. godinu koji je proširen sa novim tijelima za koja je procijenjeno da bi bili obavezni davati građanima i pravnim osobama informacije odnosno ovlaštenicima prava na

informaciju. Taj Popis tijela javne vlasti za 2005. godinu objavljen je u Narodnim novinama broj: 39/05 i 114/05.

VI. OCJENA STANJA

1. Provedba Zakona na određeni način je zadovoljavajuća jer je, a prema dostavljenim izvješćima, 70% tijela javne vlasti odredili službenika za informiranje, ustrojili kataloge informacija, Upisnike o zahtjevima, postupcima i odlukama o ostvarivanju prava na pristup informacijama koje tijelo javne vlasti posjeduje, raspolaže ili nadzire te su osigurani propisani obrasci zahtjeva za pristup informacijama kako bi se ovlaštenicima prava na pristup informacijama ubrzalo prihvaćenje tražene informacije.

2. U provedbi Zakona a vezano uz odredbe o žalbenom postupku postoje određene različitosti u odnosu na stavove ovog Ureda i Upravnog suda Republike Hrvatske a što je vidljivo iz presuda Upravnog suda Republike Hrvatske, Us-39060/04; Us-5335/04, Us-9433/04, ali koje različitosti će Ured pokušati riješiti s predstavnicima Upravnog suda.

Naime, prema Zakonu, protiv rješenja tijela javne vlasti, podnositelj zahtjeva može izjaviti žalbu čelniku nadležnog tijela javne vlasti .

Prema mišljenju ovog Ureda, jedino središnja tijela državne uprave koja nadziru provedbu materijalnih propisa mogu odlučivati o zakonskoj utemeljenosti rješenja o odbijanju zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama, ukoliko je rješenje donijelo upravno tijelo ili prava osoba s javnim ovlastima, a nad kojim središnje tijelo provodi upravni nadzor.

Ukoliko rješenje o odbijanju zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama donosi središnje tijelo državne uprave ili tijelo državne vlasti, tada se može pokrenuti neposredno upravni spor.

Zaključno Zakon o pravu na pristup informacijama općenito se može ocijeniti relativno dobrim Zakonom jer je njegovim odredbama osiguran brz i jednostavan pristup informacijama i službenim dokumentima u posjedu tijela javne vlasti, uz primjenu načela slobode pristupa informacijama svakome i uz restriktivno određene iznimke.

28. rujna obilježava se i u Republici Hrvatskoj kao Međunarodni dan „Građani imaju pravo znati“. No, usprkos tome još je uvijek nedovoljna informiranost građana o tome relativno novom Zakonu. Stoga će za provođenje Zakona u praksi trebati u vremenu koje slijedi bolje o njegovom značaju informirati građane.